Maastricht, 20 februari 2026

Aan de decanen van de juridisch en economische faculteiten

Betreft: Eerste reactie op brieven NOB en UNL over afstemming fiscale opleidingen

Geachte decanen,

Met enige verwondering hebben wij kennis genomen van de brief die de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) verzonden heeft aan UNL en die vervolgens in de decanenoverleggen aan bod is gekomen of zal komen. Wij willen deze gelegenheid graag gebruiken om enkele observaties met u te delen.

Wij begrijpen de zorg van de NOB dat, gelet op demografische ontwikkelingen en de toegenomen AOW-gerechtigde uitstroom bij werkgevers, het aantal fiscale studenten niet toereikend is om in de groeiende arbeidsmarktvraag te voorzien. Ook staat het aantal afgestudeerden onder druk. De door de NOB voorgestelde landelijke centralisatie van de bestaande opleidingen draagt echter niet bij aan de oplossing van het arbeidsmarkttekort en wij vrezen dat het voorstel van de NOB eerder zal leiden tot een daling van het aantal fiscale studenten. De NOB stelt ook zonder onderbouwing dat de kwaliteit van fiscale opleidingen onder druk staat en ziet in verdere specialisatie hiervoor een oplossing. Op beide punten gaan wij hieronder nader in.

De fiscale opleiding staat niet op zichzelf: integratie met onderzoek en andere vakgebieden

De fiscaal-juridische opleidingen zijn sterk geïntegreerd binnen hun eigen faculteiten, in het bijzonder de opleidingen met een eigen bachelor. Het losmaken van faculteitsstructuren zou de integratie met vakgebieden als het privaatrecht, het bestuursrecht en de rechtsfilosofie onder druk zetten. Juist die wisselwerking tussen vakgebieden draagt bij aan het academische karakter van de opleidingen, net als het onderzoek dat eraan ten grondslag ligt. Het NOB-voorstel, dat ziet op een apart opleidingscentrum met drie vestigingen, zou afbreuk doen aan deze koppeling tussen onderwijs en onderzoek en aan de inbedding met andere rechtsgebieden.

Bij fiscale economie zien we vrijwel overal een negatieve ontwikkeling in de afgelopen jaren. Zo zijn aan meerdere faculteiten fiscaal-economische opleidingen beëindigd of worden opleidingen voortgezet zonder de noodzakelijke onderzoekscapaciteit. Daarbij speelt een rol dat een substantieel deel van het fiscaal-economische onderwijs en onderzoek Nederlandstalig is en zich richt op de Nederlandse situatie. Dat is inherent aan het object: belastingen in een Nederlandse context. Door de sterke internationalisering van het economische onderzoek paste dit niet meer binnen de onderzoeksprofilering van economische faculteiten. Deze landelijke trend vinden wij zorgelijk en miskent de maatschappelijke relevantie van fiscaal onderzoek en de noodzaak om (ook) op Nederland toegespitst onderzoek te doen. Met het programma Erkennen en Waarderen hopen we dat er meer ruimte voor dit toegepaste onderzoek ontstaat.

Een brede landelijke spreiding van de fiscale opleidingen is naar onze mening essentieel om het huidige aantal fiscale studenten te behouden en, waar mogelijk, te laten groeien. Vrijwel elke (Nederlandstalige) opleiding bedient met name studenten uit de eigen regio, en het is geenszins vanzelfsprekend dat studenten opnieuw een keuze voor een fiscale opleiding zouden maken indien de optie om in de eigen regio te studeren niet meer zou bestaan. Dit effect wordt versterkt bij de opleidingen met een bachelor waar sommige studenten pas aan het einde van een gezamenlijk eerste jaar hun keuze voor fiscaal recht of fiscale economie maken.

De behoefte aan brede fiscale opleidingen met ruimte voor accenten/specialisatie

Wij zijn van mening dat een kwalitatief goede en brede fiscale opleiding als basis geborgd moet worden voor fiscale afgestudeerden, waarbij o.a. alle fiscale vakgebieden aan bod komen. De fiscale opleidingen leiden academici op met een brede maatschappelijke blik en hebben daarvoor de ruimte nodig. De verschillende universiteiten onderscheiden zich door hun onderwijsopzet en door de accenten (afstudeerrichtingen) die zij aanbrengen in hun curricula, maar de verdere specialisatie gebeurt pas later op de werkplek.

Er zijn tussen de fiscale vakgroepen reeds samenwerkingsverbanden om afstudeerrichtingen binnen de opleidingen mogelijk te maken. De door de NOB gevraagde specialisaties op het terrein van de directe en indirecte belastingen en de douane bestaan reeds op meerdere locaties in het land. Ook op andere gebieden is er een geschakeerd onderwijsaanbod, zoals tax & technology, sustainability en lagere overheden. Onze opleidingen spelen in op deze en andere maatschappelijke ontwikkelingen, omdat dit inherent is aan het fiscale domein. Afstemming met het werkveld speelt daarbij vanzelfsprekend een rol, maar in gepaste mate.

De vraag tot verdere verdieping vanuit de NOB dient in zijn context te worden geplaatst. De NOB vertegenwoordigt een deel van de academisch geschoolde fiscalisten, maar zij is niet de enige relevante belangenorganisatie. De Belastingdienst is binnen de overheid een grote werkgever en er zijn ook fiscale beroepsorganisaties die zich meer richten op het midden- en kleinbedrijf en op particulieren. Daarnaast zijn fiscalisten gevraagd binnen andere overheden, bedrijven en de rechterlijke macht. Juist voor al deze doelgroepen is een brede fiscale opleiding van belang, nu daar – meer dan bij de grotere NOB kantoren – behoefte is aan fiscale generalisten. De gezamenlijke fiscale vakgroepen blijven met al deze werkgevers en organisaties in gesprek.

Uitstroom, instroom en hbo-doorstroom

We herkennen het landelijke beeld dat de NOB schetst ten aanzien van het dalende aantal afgestudeerden ten dele. In de periode 2020-2024 is het landelijke aantal fiscale afgestudeerden (master) met 20% gedaald (in de voor de COVID-piek gezuiverde periode 2022-2024: 9%). Relatief gezien is de daling het grootst bij fiscale economie, wat samenhangt met de afbouw van enkele fiscale economie-opleidingen in het land. Het aantal ingeschreven studenten is minder gedaald (-15%, 2020-2024), al zijn die cijfers niet volledig gezuiverd voor tussentijds geswitchte studenten.

Recentere instroomcijfers (op basis van gegevens 2025/2026) laten echter een stijging zien van het aantal studenten dat aan een fiscale master begint (+12%), en ook de landelijke fiscale bachelorinstroom neemt als kweekvijver licht toe. In deze cijfers nemen we ook de studenten mee die aan een Engelstalige fiscale master deelnemen, die met hun specialisaties op het terrein

van BTW, douane, transfer pricing of grensarbeid ook deels hun weg vinden naar de Nederlandse arbeidsmarkt. Hieronder bevinden zich ook Nederlands(talig)e studenten.

Een deel van de problematiek die de NOB schetst ziet op het hbo waar in de afgelopen jaren de zelfstandige fiscale opleidingen zijn opgedoekt en zijn opgegaan in opleidingen op het terrein van finance, tax & advice, waarin de fiscaliteit een veel kleinere rol heeft gekregen. Mede hierdoor is de doorstroom van deze hbo'ers naar een wo-master in de meeste regio's afgenomen nu de overstap zwaarder is dan voorheen, wat nog meer druk legt op de wo-uitstroom.

Conclusie en vervolg

Wij begrijpen de wens van de NOB om de instroom aan fiscale studenten te vergroten, onder meer door de functie van fiscalist op positieve wijze onder de aandacht te brengen van studenten en scholieren. Een goede zichtbaarheid en betere profilering van fiscaal recht en fiscale economie in het eerste jaar van vaak bredere bacheloropleidingen rechten en economie is essentieel om de instroom verder te verhogen, daar waar dit nog niet het geval is. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat, waar die verplichte kennismaking met het fiscale vakgebied in het eerste studiejaar verdwijnt, de doorstroom naar de fiscale opleiding substantieel daalt.

De fiscale opleidingen spelen reeds in op de behoeften van het werkveld, in gepaste mate. Een aantal faculteiten werkt reeds samen om specialisatierichtingen over en weer mogelijk te maken en de landelijke spreiding zorgt ervoor dat studenten in hun regio worden bediend. De fiscale opleidingen werken in deze zin landelijk al meer samen en stemmen onderling wellicht al meer af dan bij andere disciplines binnen UNL het geval is.

Wij onderschrijven de door UNL geconstateerde noodzaak om het fiscale onderwijs ook qua onderzoek goed in te bedden. Dit kan het beste aan de bestaande faculteiten, waarvan de fiscale opleidingen voor het overige onderwijs mede afhankelijk zijn. Verdere verzelfstandiging is weinig efficiënt noch wenselijk, omdat dit miskent dat de fiscale opleidingen niet op zichzelf staan. Bovendien zijn onze studenten regio-gebonden en zal centralisering naar onze verwachting eerder tot een afname dan tot een toename van fiscale studenten leiden.

Tot een nader overleg zijn wij graag bereid,

de voorzitters van de fiscale vak- en disciplinegroepen van de UNL-universiteiten,

5.1 lid 2 e (RUG / Fiscaal recht)

(VU / Fiscaal recht)

(RU / Fiscaal recht)

(UvA / Fiscaal recht)

(UvA / Fiscale economie)

(EUR / Fiscale economie)

(UvT / Fiscale economie)

(UM / Fiscaal recht),

(UvT / Fiscaal recht)

(EUR / Fiscaal recht)

(LEI / Fiscaal recht)